

Verksamhetsberättelse för 2016

Föreningen

Österåkers hembygds- och fornminnesförening har till ändamål att väcka och bevara intresset för hembygdens skönhetsvärden, att skydda dess natur och kultur samt verka för att bygdens minnesmärken och övriga kulturvärden bevaras. Föreningen hade vid verksamhetsårets slut ca 850 medlemmar, varav 11 hedersmedlemmar och 3 företagsmedlemmar.

Medlemsmöten

Årsmötet hölls den 17/4 2016. Förutom sedvanliga dagordningspunkter utdelades för engagerat och förtjänstfullt arbete dels ÖHF:s diplom till Jan Engman, Bo Hedenstedt, Ragnar Poijes, och Christian Risberg, dels ÖHF:s guldnål till Sonja Almsätter, Irma Hägerstedt, Björn Sundman och Lars Valentin. Anita Andrén, Lennart Johansson och Leif Svensson utsågs till hedersmedlemmar i ÖHF. Höstmötet hölls den 20/11 2016 med sedvanliga ärenden som beslut om verksamhetsplan samt val av funktionärer för 2017. Som styrelseledamöter för 2017-2018 omvaldes Sven Hugosson som ordförande samt Jörgen Thulstrup, Sonja Almsätter och Emelie Wengse som ledamöter. Som revisor för 2017-2018 valdes Gunilla Arefall.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen har under året bestått av de ordinarie ledamöterna Sven Hugosson ordförande, Bo Hedenstedt vice ordförande, Jörgen Thulstrup sekreterare, Sonja Almsätter vice sekreterare, Ingemar Jansson kassör, Emelie Wengse vice kassör, samt Hans Rockberg, Björn Pålhammar och Börje Löfvén. Börje Löfvén avgick ur styrelsen i slutet av 2016.

Styrelsemöten

Styrelsen har under året haft ett konstituerande möte samt därefter 11 protokollförda möten.

Medlemskap

Föreningen har under året varit medlem av Sveriges resp. Stockholms läns hembygdspförbund, Arbetsgruppen Långhundraleden, Föreningen Skärgårdsmuseer, Föreningsarkiven i Stockholms län samt Rådet för lokal utveckling i Stockholms län (Länsbygderådet). Hans Rockberg fick Länsförbundets hedersdiplom vid förbundets årsmöte den 19/3.

Arbetsgrupper

Arbetet i föreningen har till stor del bedrivits i projekt och arbetsgrupper. Under 2016 har verksamhet bedrivits i grupperna för byggnadsvård, foto och torp samt i projekten för evenemang och medlemsaktiviteter, fotokalendern och frågetävlingen "Vem Vet mest om Österåker". Fornminnesgruppen har under året inte haft några möten. Uppgiften som sammankallande har varit vakant.

Verksamhet

Verksamheten har under 2016 genomförts i stort på följande sätt:

- 1) Traditionella arrangemang
 - a) Valborgsmässofirande i Hembygdsparken Ekbacken besöktes av ca 1 000 personer, vilket var något fler än föregående år. Kommunalarbete Mathias Lindow höll vårtalet, Österåkers musikkår konserterade och Åkersberga kammarkör underhöll med sång. Naturskyddsföreningen Österåker delade ut pris till skolklass för bästa fågelholk ÖHF sålde kaffe, varmkorv samt lotter. Brasan byggdes av byggnadsvårdsgruppen under själva valborgsmässoaftonen för att undvika förtida antändning.
 - b) Kommunen firade Nationaldagen i Hembygdsparken Ekbacken med bl.a. sång och musik. ÖHF medverkade med tal av Sven Hugosson samt med försäljning av kaffe och tilltugg.
 - c) Midsommarafton firades som ett samarrangemang mellan hembygdspförbundet och Folkdansgillet i hembygdsparken Ekbacken. ÖHF serverade kaffe, glass och varmkorv.
 - d) Föreningen medverkade vid Kanalens dag den 28/8 med bl.a. försäljning av kaffe, glass och varmkorv.
 - e) Föreningen har genomfört ett omfattande kulturvandringsprogram under april-juni. Vandringarna är mycket uppskattade. De har letts av Carl-Göran Backgård, Britt Klint, Maj-Britt Andersson, Hans Rockberg och Jörgen Thulstrup.
 - f) I augusti besökte ett femtiotal deltagare under ledning av arkeologen Andreas Forsgren ett urval viktigare fornlämningar i Åkersberga och dess närhet.
 - g) Borgruinen Biskopstuna har varit ett gemensamt projekt mellan kommunen och hembygdspförbundet. Dels hölls under våren ett idémöte med ett 40-tal deltagare med olika bakgrund, dels har borgen visats för allmänheten under veckodagarna under sommaren samt på kulturarvsdagen den 11 september. Renoveringsåtgärder på borgen har påbörjats.
 - h) Utgrävningen av stenåldersboplatsen vid Tråsättra och de unika fynden där har rönt stort intresse. Arkeologen Britta Kihlstedt berättade härom vid en hembygdskväll i februari. Vi fick en specialvisning av utgrävningsområdet i september och medverkade i december vid en informationsdag i Berga teater.
 - i) En uppskattad vandring i Vira bruk med omgivningar anordnades av ÖHF i samarbete med Naturskyddsföreningen. Deltagarna guidades och fick information dels om fågellivet och dels om de gamla byggnaderna i Vira bruk.
- 2) Efter årsmötet den 17/4 underhöll riksspelmannen Benny Johansson och gruppen Roslagsvår med folkmusik från södra Roslagen.

- 3) Efter höstmötet den 20/11 underhöll trubaduren Christian W Lindberg med visor till eget gitarrackompanjemang.
- 4) Den 6/12 bjöds ett 50-tal aktiva medlemmar på julbord som tack för förtjänstfullt arbete under året.
- 5) Torpkommittén har fortsatt att dokumentera dagsverkstorp. Den 21/5 hölls årets vandring vid Österåkers prästgårds torp. Arbetet har påbörjats för att införa information om torpen på föreningens hemsida.
- 6) Dataregistrering av fotografier fortgår, ett mycket omfattande arbete som engagerar sex personer. Syftet är att uppdatera alla Harling-bilderna och göra dessa sökbara i datorn. Arbetet är i slutfasen.
- 7) Information till medlemmarna har i huvudsak skett i tidskriften Milstolpen som utkom med tre nummer 2016. Andra informationsvägar är föreningens hemsida och det s.k. På-gång-bladet som sätts upp på anslagstavlor inom kommunen. Information finns också på Facebooksidan Facebook.se/osterakershembygdsforening.
- 8) En årsbok för 2016 på temat Biskopstuna har getts ut.
- 9) Under sommaren utbildade och korade vi tre unga ”hembygdsambassadörer”. Projektet är utvecklat av Sveriges Hembygdsförbund och syftar till att väcka intresse för och ge kunskap om friluftsliv, kulturarv, guidning och lokal demokrati.
- 10) För fjortonde året i rad har, med Hans Rockberg som projektledare, den mycket uppskattade fotokalendern getts ut och fått stor spridning.
- 11) Hyror utgör en väsentlig del av föreningens inkomster. Hembygdsgården Vita Huset har under året hyrts ut för fester och andra sammankomster under ett stort antal helger och vardagar. Föreningen har därutöver haft följande fasta hyresgäster:

a. Hagbystugorna	Maria Sällström
b. Tingshuset (nedervåningen)	Österåkers Slöjdgille
c. Torp Berggren	Kjerstin Stoor
d. Torp Moberg	Marie-Louise Berthels
e. Stenhagens handel	Österåkers Slöjd- och Vävförening
f. Tant Klaras stuga	Lars Munkhammar
- 12) Föreningen har höga ambitioner att bevaka kultur- och fornminnesfrågor i kommunens planering. Här samverkar ÖHF främst med Naturskyddsföreningen Österåker. Under året har ett tjugotal yttranden i olika planeringsärenden lämnats till främst kommunen, alla med Hans Rockberg som handläggare.
- 13) Sex hembygdskvällar, ”brasaftnar”, med föredrag, sång eller bildvisning har genomförts och rönt uppskattning. En av kvällarna riktade sig speciellt till nya medlemmar.
- 14) Hembygdsmuseet, med temautställningen ”Åkers kanal och trafiken på denna har i likhet med tidigare år hållits öppet för allmänheten en söndag i månaden. Under året har 525 personer besökt museet, vilket torde vara rekord. Skolmuseet har dessvärre inte kunnat hållas öppet enligt plan en gång i månaden. Båtsmansmuseet har hållit öppet 5 gånger under juni – augusti. Jordbruksmuseets samlingar är tillfälligt inhysta i ett av Smedbys 1700-talsmagasin och i den s.k. Tiondeladan intill Österåkers kyrka. Föreningen har förgäves sökt efter en annan lokalisering för ett jordbruksmuseum.
- 15) Den frågetävling – Vem Vet Mest om Österåker – som inleddes hösten 2011 med klasser i årskurs 4 och 2015 också med klass 3 – genomfördes nu för sjätte gången med final i Alceahuset den 18/5. I år vann klass 3 från Margretelundsskolan förstapriset på 5 000 kr. Andrapriset – 3 000 kr – gick till en fjärdeklass från Sjökarbyskolan. Tredjepriset – 2 000 kr – vanns av en fjärdeklass i Fredsborgsskolan. Projektledare var Irma Hägerstedt med Lars Valentin som främste medhjälpare.
- 16) Fotoboken ”Åkersberga Då och Nu, en kavalkad i ord och bild”, författad av Gunnar Winberg och Leif Svensson, har rönt så stor efterfrågan att flera nya upplagor har tryckts.

Ekonomi

Föreningens ekonomiska ställning redovisas i resultat- och balansräkning.

Styrelsen framför ett varmt tack till alla som genom frivilligt arbete och på andra sätt medverkat till att göra 2016 till ännu ett framgångsrikt år i föreningens historia.

Åkersberga den 6 mars 2017

Sven Hugosson	Bo Hedenstedt	Jörgen Thulstrup	Sonja Almsätter	Ingemar Jansson
Hans Rockberg	Björn Pålhammar	Emelie Wengse		